

На основу Амандмана LXXXII тачка б) ст. 5. и 6. на Устав Републике Српске, којим је допуњен члан 70. Устава, члана 115. Устава и члана 60. став 2. Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр. 104/11 и 92/12), Вијеће за заштиту виталног интереса Уставног суда Републике Српске, на сједници одржаној 6. децембра 2016. године, д о н и ј е л о ј е

ОДЛУКУ

Утврђује се да је у поступку доношења Одлуке о констатовању резултата републичког референдума број: 02/1-021-1148/16, коју је Народна скупштина Републике Српске изгласала на Четрнаестој сједници, одржаној 11. октобра 2016. године, повријеђен витални национални интерес конститутивног бошњачког народа.

Образложење

Предсједавајућа Вијећа народа Републике Српске доставила је 16. новембра 2016. године Уставном суду Републике Српске – Вијећу за заштиту виталног интереса (у даљем тексту: Вијеће) акт број 03.1/1-464/16 од 16. новембра 2016. године, којим се, сагласно захтјеву Клуба делегата бошњачког народа, тражи утврђивање повреде виталног националног интереса бошњачког народа у Одлуци о констатовању резултата републичког референдума број: 02/1-021-1148/16, коју је Народна скупштина Републике Српске изгласала на Четрнаестој сједници, одржаној 11. октобра 2016. године. Уз наведени акт достављена је оспорена одлука и Одлука о покретању поступка за заштиту виталног националног интереса бошњачког народа број: 03.2-5-120/16 од 19. октобра 2016. године, са образложењем. У акту предсједавајуће Вијећа народа наводи се да је Народна скупштина Републике Српске на Четрнаестој сједници, одржаној 11. октобра 2016. године изгласала поменути одлуку, те је исту, сагласно Амандману LXXXII на Устав Републике Српске, доставила на разматрање Вијећу народа Републике Српске. Клуб делегата бошњачког народа је својим актом број: 03.2-5-120/16 од 19. октобра 2016. године, одлучио да покрене процедуру заштите виталног националног интереса бошњачког народа сматрајући да су Одлуком о констатовању резултата републичког референдума повријеђени витални национални интереси бошњачког народа. С обзиром на то да Вијеће народа Републике Српске није постигло сагласност свих клубова поводом предметне одлуке, као ни Заједничка комисија Вијећа народа и Народне скупштине, питање је прослијеђено Уставном суду Републике Српске – Вијећу за заштиту виталног интереса да донесе одлуку да ли је овим актом повријеђен витални национални интерес бошњачког народа.

Одлучујући о прихватљивости захтјева Вијеће је на сједници одржаној 23. новембра 2016. године донијело рјешење број УВ-9/16 којим је утврђено да је прихватљив захтјев Клуба делегата бошњачког народа у Вијећу народа Републике Српске за утврђивање повреде виталног националног интереса бошњачког народа у поступку доношења Одлуке о констатовању резултата републичког референдума број: 02/1-021-1148/16, коју је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 11. октобра 2016. године.

Сагласно члану 50. ст. 2. и 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 114/12, 29/13 и 90/14), Вијеће је 23. новембра 2016. године Клубу делегата српског народа и Клубу делегата хрватског народа у Вијећу народа Републике Српске, као и Народној скупштини Републике Српске доставило на

одговор поменуто рјешење о прихватљивости захтјева Клуба делегата бошњачког народа.

У одговору на рјешење о прихватљивости захтјева Клуба делегата бошњачког народа Народна скупштина Републике Српске износи став да предметни захтјев није утемељен на Уставу Републике Српске. Прије свега, у одговору се наводи да, посматрајући са формалноправног аспекта, Клуб делегата бошњачког народа није навео релевантне правне чињенице које се односе на оспорени акт, те да је захтјев нејасан и непотпун, без елемената који су за овакве захтјеве неопходни, те да се у конкретном случају злоупотребљава уставни институт заштите виталног националног интереса. По мишљењу Народне скупштине, посматрајући са материјалноправног аспекта, у овом предмету се не ради о повреди виталног националног интереса бошњачког народа. Наиме, у одговору се наводи да Бошњацима није ускраћено право да учествују у доношењу Одлуке о констатовању резултата републичког референдума, с обзиром на то да је у вези са оспореним актом покренут поступак заштите виталног националног интереса управо од стране Клуба делегата бошњачког народа. Овај клуб конститутивног народа је, како се даље истиче, учествовао на сједници Вијећа народа Републике Српске, као и на сједници Заједничке комисије Вијећа народа и Народне скупштине када се расправљало о оспореној одлуци. Такође се наводи да подносилац захтјева није навео на који начин је у конкретном случају повријеђен витални национални интерес бошњачког народа, односно није указао на повреду ниједног од права из круга виталних националних интереса конститутивних народа који су дефинисани Уставом. Коначно, у одговору се износи став да Одлука о констатовању резултата републичког референдума нема национални предзнак и подједнако се односи на све грађане и не односи се на припаднике било којег конститутивног народа појединачно, те не садржи одредбе које дискриминишу или фаворизују било кога.

Клуб делегата српског народа и Клуб делегата хрватског народа у Вијећу народа нису доставили одговоре на рјешење о прихватљивости предметног захтјева.

Одлуку о констатовању резултата републичког референдума број: 02/1-021-1148/16, донијела је Народна скупштина Републике Српске на основу члана 70. став 1. тачка 2. Устава Републике Српске, чл. 182, 186. ст. 1. и 2. Пословника Народне скупштине Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 31/11), у вези са чланом 34. став 2. Закона о референдуму и грађанској иницијативи („Службени гласник Републике Српске“ број 42/10). Овом одлуком Народна скупштина Републике Српске, након разматрања Извјештаја Републичке комисије за спровођење референдума о резултату републичког референдума на питање: "Да ли подржавате да се 9. јануар обиљежава и слави као Дан Републике Српске?", констатује: да је од укупно 1.219.399 грађана Републике Српске који имају бирачко и тиме и гласачко право, по члану 4. Закона о референдуму и грађанској иницијативи, гласало 680.175 гласача, односно 55,78% од укупног броја гласача. Неважећих гласачких листића било је 2.265, а важећих гласачких листића 679.069 (тачка I), да је на референдумско питање: "Да ли подржавате да се 9. јануар обиљежава и слави као Дан Републике Српске?" одговор: "ДА" дао 677.771 гласач, односно 99,81% од укупног броја уписаних гласача, а одговор "НЕ" дало је 1.298 гласача, односно 0,19% од тог броја (тачка II), да је референдум пуноважан у смислу члана 35. став 1. Закона о референдуму и грађанској иницијативи, јер је на њему гласала натполовична већина грађана који имају

бирачко/гласачко право и који су уписани у бирачки/гласачки списак те да се на референдуму заокруживањем речи: "ДА" изјаснио 677.771 гласач, или 99,81% што чини натполовичну већину укупног броја грађана који имају бирачко/грађанско право и који су уписани у бирачки/гласачки списак (тачка III), да је референдумско питање: "Да ли подржавате да се 9. јануар обиљежава и слави као Дан Републике Српске?" сходно члану 35. став 2. Закона о референдуму и грађанској иницијативи добило подршку грађана те да је резултат референдума пуноважан (тачка IV), да ће се резултат републичког референдума објавити у форми извјештаја у "Службеном гласнику Републике Српске" најкасније у року од 30 дана од дана констатовања резултата референдума (тачка V), те да ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске" (тачка VI).

У поступку одлучивања о меритуму предметног захтјева Вијеће је имало у виду да је ставом 4. Амандмана LXVII на Устав Републике Српске, којим је замијењен члан 1. Устава Републике Српске који је замијењен Амандманом XLIV на Устав, утврђено да Срби, Бошњаци и Хрвати, као конститутивни народи, Остали и грађани, равноправно и без дискриминације учествују у вршењу власти у Републици Српској. Такође, Вијеће је узело у обзир и да је чланом 5. став 1. алинеја 2. Устава утврђено да се уставно уређење Републике темељи на обезбјеђивању националних равноправности и заштити виталних интереса конститутивних народа. Поред тога, Вијеће је имало у виду да је заштита виталних националних интереса конститутивних народа према члану 70. Устава који је допуњен Амандманом LXXVII утврђена као принцип заштите одређеног круга колективних права као што су: остваривање права конститутивних народа да буду адекватно заступљени у законодавним, извршним и правосудним органима власти, идентитет једног конститутивног народа, уставни амандмани, организација органа јавне власти, једнака права конститутивних народа у процесу доношења одлука, образовање, вјероисповијест, језик, његовање културе, традиције и културно наслеђе, територијална организација, систем јавног информисања као и друга питања која би се третирали као питања од виталног националног интереса уколико тако сматра 2/3 једног од клубова делегата конститутивних народа у Вијећу народа. Надаље, Амандманом LXXXII на Устав којим је допуњен члан 70. Устава, утврђено да ће се закони или други прописи или акти које је изгласала Народна скупштина доставити и разматрати од стране Вијећа народа ако се исти односе на витални интерес дефинисан у Амандману LXXVII.

У образложењу Одлуке о покретању поступка заштите виталног националног интереса бошњачког народа наведено је да Клуб делегата бошњачког народа сматра да је Одлуком о констатовању резултата републичког референдума, у смислу члана 70. став 5. алинеје 5. и 9. Устава Републике Српске, повријеђен витални национални интерес бошњачког народа. Истиче се да је Бошњацима било ускраћено да учествују у доношењу Одлуке о констатовању резултата републичког референдума, јер је иста прије разматрања у Вијећу народа објављена у „Службеном гласнику Републике Српске“ број 87/16 од 12. октобра 2016. године, иако законодавну власт у Републици Српској заједно врше Народна скупштина и Вијеће народа. Указано је, такође, да су предметним објављивањем, поред Устава, повријеђени и пословници Народне скупштине и Вијећа народа. Исто тако, у

образложењу је констатовано да је доносећи оспорену одлуку Народна Скупштина Републике Српске игнорисала одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине у предметима бр. У-3/13 и У-10/16, као и становиште Европске комисије за демократију путем права у погледу обиљежавања 9. јануара као Дана Републике Српске.

Полазећи од наведених уставних одредаба као и навода Клуба делегата бошњачког народа, Вијеће је утврдило да је у поступку доношења Одлуке о констатовању резултата републичког референдума број: 02/1-021-1148/16 повријеђено право конститутивног бошњачког народа на једнака права конститутивних народа у процесу доношења одлука, које је, као витални национални интерес, означено у алинеји 5. Амандмана LXXVII, којим је допуњен члан 70. Устава Републике Српске.

Наиме, имајући у виду да је оспорена одлука изгласана на сједници Народне скупштине Републике Српске 11. октобра 2016. године, те да је објављена у „Службеном гласнику Републике Српске“ број 87/16, од 12. октобра 2016. године, Вијеће је утврдило да је Народна скупштина Републике Српске, противно Амандману LXXXII на Устав којим је допуњен члан 70. Устава, пропустила да оспорену одлуку достави на разматрање Вијећу народа Републике Српске, те да су, стога, неосновани наводи Народне скупштине Републике Српске изнесени у одговору на рјешење о прихватљивости предметног захтјева да Бошњацима није било ускраћено да учествују у поступку доношења оспорене одлуке. Дакле, Вијеће народа Републике Српске је у конкретном случају било у могућности да, сагласно садржају Амандмана LXXXII на Устав којим је допуњен члан 70. Устава, закаже и одржи своју сједницу поводом оспорене одлуке тек након што је објављена у „Службеном гласнику Републике Српске“. С обзиром на то да се уставно уређење Републике темељи на обезбјеђивању националних равноправности и заштити виталних националних интереса конститутивних народа (члан 5. став 1. алинеја 2. Устава), као и да Срби, Бошњаци и Хрвати, као конститутивни народи, Остали и грађани, равноправно и без дискриминације учествују у вршењу власти у Републици Српској (став 4. Амандмана LXVII на Устав којим је замијењен члан 1. Устава који је замијењен Амандманом XLIV), Вијеће је утврдило да је пропуштањем достављања оспорене одлуке Вијећу народа Републике Српске на разматрање прије објаве у „Службеном гласнику Републике Српске“ дошло до повреде виталног националног интереса бошњачког народа на једнако право конститутивних народа у процесу доношења одлука из алинеје 5. Амандмана LXXVII на Устав, којим је допуњен члан 70. Устава.

На основу изложеног Вијеће је одлучило као у диспозитиву ове одлуке.

Ову одлуку Вијеће за заштиту виталног интереса је донијело у саставу: предсједавајући Миленко Араповић, предсједник Уставног суда мр Џерард Селман и судије: Војин Бојанић Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др. Душко Медић и Ирена Мојовић.

Број: УВ-10/16
6. децембра 2016. године

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ
Вијећа за заштиту виталног
интереса
Уставног суда Републике
Српске
Миленко Араповић, с.р.